

KARTA RÓŻNORODNOŚCI

KOORDYNOWANA PRZEZ
FORUM ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU

Rekrutacja, zatrudnienie i adaptacja cudzoziemców

Migracje zarobkowe – temat ważny dla biznesu

- Sytuacja na rynku pracy – popyt na pracę rośnie, podaż na pracowników maleje
- Brak pracowników o wymaganych kwalifikacjach zagrożeniem dla biznesu
- Strukturalne bezrobocie – stopa bezrobocia 5,8% (09.2018)
- Rozwój gospodarczy
- Emigracja z Polski rośnie, w listopadzie skala emigracji osiągnęła 2,5 mln osób
- Sytuacja demograficzna w Polsce - starzejące się społeczeństwo
- Coraz więcej firm zatrudnia cudzoziemców i planuje zwiększyć to zatrudnienie

Imigracja netto niezbędna dla zachowania niezbędnych zasobów na rynku pracy

Migracje zarobkowe – temat ważny dla biznesu

Według badania IOM wśród 124 firm (2018):

- 85 % firm zatrudnia cudzoziemców bo brakuje polskich pracowników
- 86% firm planuje zwiększyć to zatrudnienie
- 93% firm chce zatrudniać cudzoziemców na okres powyżej 9 miesięcy
- 48% firm korzysta z usług agencji pracy tymczasowej i usług legalizacji pobytu i pracy
- Ponad 80% firm wskazuje na skomplikowane i zbyt długie procedury legalizacji pobytu i zatrudnienia cudzoziemców

www.iom.pl

Trendy migracji zarobkowych do Polski

- **Dynamiczny wzrost** imigracji do Polski
- Głównie **migracja zarobkowa**
- Dominacja **migracji czasowej**, ale coraz więcej zezwoleń na pobyt długoterminowy i stały
- Dominacja migracji **z Ukrainy**, choć coraz częstsze poszukiwanie pracowników w innych krajach (Nepal, Indie)
- Dotyczy coraz więcej sektorów gospodarki
- Dotyczy w coraz większym stopniu całego kraju, choć wciąż najwięcej cudzoziemców w województwie mazowieckim
- Coraz więcej cudzoziemców na umowach o pracę

Migracje zarobkowe dane

- Cudzoziemcy ok. 2,5% - 5% pracowników na polskim rynku pracy (MRPiPS)
- Sektory: usług administrowania i działalności wspierającej (agencje pracy), budownictwa, przetwórstwa przemysłowego, transportu, handlu, gastronomii, gospodarstw domowych i gospodarki magazynowej.
- Polityka migracyjna – ruch bezwizowy, ułatwienia w zatrudnianiu cudzoziemców, ale długie procedury, problemy z uzyskaniem wiz i zezwoleń na czas, brak dokumentu strategicznego, brak polityki integracyjnej

Migracje zarobkowe w liczbach

■ Zezwolenia na pobyt:

- 2016 – ponad 295 tys.
- 2017 – ponad 309 tys. ważnych kart pobytu (Ukraińcy – ponad 136 tys., następnie obywatele Niemiec, Białorusi, Rosji, Wietnamu, Chin oraz Indii)

■ Oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi

- 2016 - 1,3 mln
- 2017 – 1,8 mln (Ukraińcy 91%), wzrost o 34%

■ Zezwolenia na pracę:

- 2016 ponad 123 tys.,
- 2017 – ponad 235 tys. z czego 82% dla Ukraińców, 4% Białorusini, 3% Mołdawianie, Nepal, Indie, Bangladesz – poniżej 2% (wzrost o 85%)

Zatrudnianie cudzoziemców

Rekrutacja za granicą – wyzwania:

- Odległość geograficzna - jak monitorować
- Różnice kulturowe, w tym językowe
- Różnice w standardach dotyczących edukacji, zawodów i wykonywania pracy
- Konieczność współpracy z firmami/rekruterami z innego kraju (Supply Chain)
- Procedury wizowe
- Zapewnienie etycznej rekrutacji (międzynarodowe standardy IRIS)

Międzynarodowe standardy etycznej rekrutacji - IRIS

Przestrzeganie prawa kraju emigracji i imigracji oraz deklaracji ILO na temat fundamentalnych zasad i praw

Traktowanie pracowników z szacunkiem i godnością, zgodnie z prawami człowieka , równe traktowanie

Zakaz pobierania opłat od migrantów za ich rekrutację

Transparentność warunków zatrudnienia

Nie ograniczanie wolności poruszania się

Poszanowanie zasad ochrony danych osobowych

Zapewnienie przestrzegania powyższych zasad przez podwykonawców – skuteczny monitoring

Legalizacja pobytu i pracy, zatrudnienie

- **Zezwolenie na pracę +ważna wiza/lub zezwolenie na pobyt + umowa o pracę = legalna praca**
- **Zarejestrowane oświadczenie + umowa o pracę/umowa cywilna + tytuł pobytowy pozwalający na pracę w Polsce = legalna praca**
- Ułatwienie w zatrudnianiu – oświadczenia, praca sezonowa, przedłużanie zezwoleń na pracę.
- Trudności skomplikowane, zbyt długie procedury
- Agencje pracy tymczasowej – wydłużony łańcuch dostaw

Adaptacja cudzoziemców w miejscu pracy i w lokalnej społeczności

Cudzoziemscy pracownicy stają się częścią społeczności firmy i częścią społeczności lokalnej

4 sposoby przystosowania imigrantów do życia społeczeństwie przyjmującym:

- separacja/marginalizacja
- adaptacja
- integracja
- asymilacja

Integracja

Integracja to dynamiczny, dwukierunkowy, wielowymiarowy proces, w którym migranci i społeczeństwo kraju pobytu podejmują działania w celu osiągnięcia **spójności społecznej**. Wynikiem tego procesu jest **rosnąca akceptacja** obecności migrantów.

Wymiary:

- ekonomiczny
- kulturowy
- społeczno-polityczny
- tożsamościowy

Takie podejście podkreśla zarówno prawa i obowiązki migrantów oraz ich dostęp do usług i zasobów, jak i wyzwania związane z uznaniem i poszanowaniem podstawowych norm i wartości.

Integracja – wyzwania i trudności w opinii pracodawców

- brak znajomości języka polskiego (56%)
- brak systemowych działań wspierających integrację (40%)
- różnice kulturowe (30%)
- zjawisko ksenofobii i rasizmu w polskim społeczeństwie (27%)

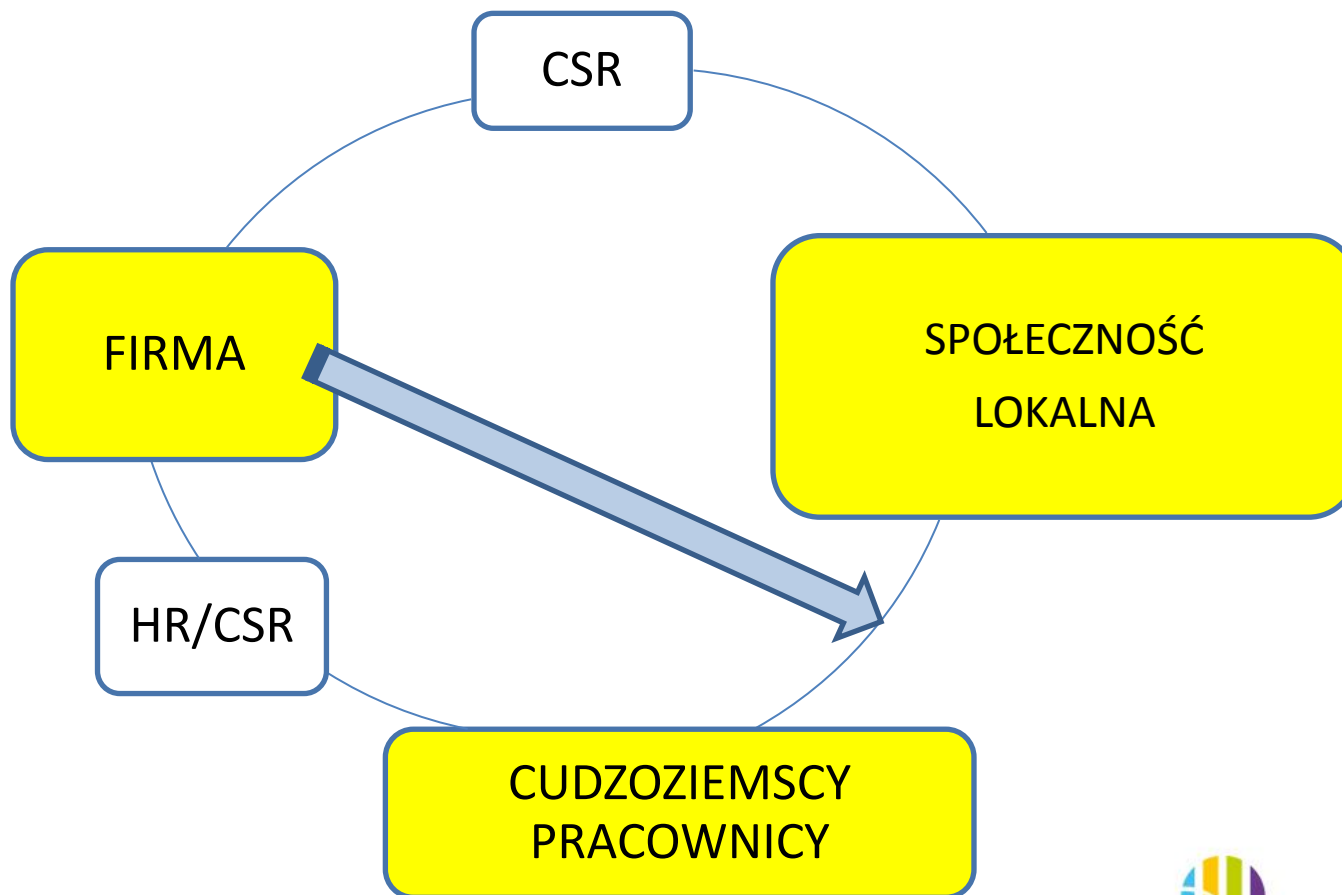
Sondaż IOM zrealizowany wśród 124 firm, 2018

Integracja cudzoziemców w miejscu pracy i w lokalnej społeczności -

- Jak wykorzystać potencjał cudzoziemskich pracowników i wielokulturowych zespołów?
- Jak współkształtować przyjazne środowisko biznesowe, jak przeciwdziałać ksenofobii i konfliktom kulturowym?
- Jak utrzymać pracownika?

Jak firma wpływa na proces integracji?

Działania ułatwiające integrację cudzoziemców

- **Szkolenia adaptacyjne** i spotkania informacyjne, w tym informacja na temat życia w Polsce i w mieście, niuansów kultury, praw i obowiązków
- Szkolenia na temat specyfiki i kultury pracy
- Szok kulturowy – wsparcie psychologa
- Nauka języka
- Szkolenia z komunikacji międzykulturowej dla pracowników i kadry zarządzającej
- Promowanie wartości kulturowej różnorodności
- Działania w społeczności lokalnej – informacja o cudzoziemcach, ich roli eventy promujące wielokulturowość i pokazujące wspólne wartości
- **Współpraca** na rzecz integracji z samorządami, lokalnymi organizacjami, szkołami, służbą zdrowia, mediami, itp.

Dziękuję za uwagę😊
Janina Owczarek
janka.owczarek@gmail.com